

©

DÜNYANIN büyük kütüphaneleri arasında 4. sırada yer alan Kanada Millî Kütüphanesinin hikayesi, ülkenin bağımsızlığını elde etmesiyle başlamıştır. 1 Temmuz 1867 tarihinde İngiliz Kuzey Amerika Yasasının geçmesiyle birlikte Britanya İmparatorluğu Kuzey Amerika'daki sömürgelerine kendi kendilerini yönetme hakkı verir. Bağımsızlığını kazanan eyaletlerden biri de Kanada Federasyonudur. Dominion of Canada (Kanada Devleti veya Kanada Hükümeti) adıyla tarih sahnesine çıkan Kanada, 1 Temmuz 1867 tarihini bir süre kurtuluş günü (Dominion Day) olarak kutlar.

Kuruluşundan 5 yıl sonra Kanada Devleti resmî bir arşive ihtiyaç duyar. Bu kapsamda yürütülen çalışmalar neticesinde ülkenin ilk resmî arşivi, Tarım Bakanlığı bünyesinde 1872 yılında "Dominion Arşivi" adıyla hizmete başlar. 1912 yılında devletten ayrılan kurum, Kanada Halk Arşivleri adını almıştır. Bu isim değişikliğinin altında İngilizcede devlet/hükümet anlamında kullanılan "dominion" kelimesinin aynı zamanda sömürge/

koloni anlamına gelmesi yatmaktadır. Kurtuluş gününün adı da "Canada Day" olarak değiştirilmiştir. 1987 yılında adı Kanada Ulusal Arşivleri olarak tekrar değiştirilen arşivin idaresi ve muhafazası 2004 yılında Kanada Halk Kütüphanesine devredilir. Böylece ortaya Kanada Kütüphanesi ve Arşivi (LAC) çıkar.

Kanada Kütüphanesi ve Arşivi, Kanada devletinin resmî arşivini ve dokümanlarını muhafaza eden federal bir kuruluştur. Bu statüsü kütüphanenin resmî sayfasında şu şekilde deklare edilmektedir: "Uzak geçmişimizin ve yakın tarihimizin koruyucusu olan Library and Archives Canada (LAC), bireysel ve toplu olarak kim olduklarını daha iyi anlamak isteyen tüm Kanadalılar için önemli bir kaynaktır. Kanada Kütüphanesi ve Arşivi belgesel mirasımızı edinir, işler, korur ve bunlara erişim sağlar ve Kanada hükümeti ve kurumlarının devam eden hafızası olarak hizmet eder."

Ulusal arşiv ve dokümanların muhafazasıyla yükümlü olan kütüphanenin envanterinde 20 milyon kitap, 24 milyon fotoğraf bulunuyor. Bunların dışında 24 milyondan fazla değerli materyale ev

sahipliği yapıyor. Kütüphanedeki en eski kitap 1470 yılı basımı olan tarihçi Flavius Josephus'un kaleme aldığı *Yahudilerin Antik Tarihi*'dir.

Ancak bu materyallerin sadece %1'i dijital ortama aktarılmıştır. Kitap koleksiyonunun bir kısmına internet üzerinden ulaşılabilir. Buna karşın çevrimiçi erişime açık olan nüfus kayıtları araştırmacılar için oldukça kıymetlidir. Çünkü Kanada nüfus sayımı kayıtları koleksiyonu 1671 yılından 1945'e kadar bütün nüfus verilerine sahiptir. Ayrıca dijital ortamdan Fransa'ya kadar uzanan askerî kayıtlara ve 1965'ten sonra yapılan tezlere de ulaşmak mümkündür.

Kütüphane, Ottawa'nın merkezinde 1967 yılında inşa edilmiş ana binada bulunuyor. Arşivler ve kıymetli derlemeler ise ana binaya 25 kilometre uzaklıktaki Gatineau şehrinde hizmet veriyor. 54 parçalık koleksiyona ev sahipliği yapan kütüphane Kanada'nın millî birikimini omuzlamış durumdadır.

